

Italské dvojhubky

s humorem

a laskavostí
o životě v Itálii

Marta Kučíková

Mladá fronta

Blogerka desetiletí
Blogerka roku 2016

Italské dvojhubky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.mf.cz

www.e-reading.cz

www.palmknihy.cz

MLADÁ FRONTA

Marta Kučíková

Italské dvojhubky – e-kniha

Copyright © Mladá fronta, a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Italské dvojhubky

Marta Kučíková

Mladá fronta

Text © Marta Kučíková, 2018

Illustration © Ivona Knechtlová, 2018

ISBN 978-80-204-5022-7 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-204-5064-7 (ePDF)

ISBN 978-80-204-5063-0 (ePUB)

ISBN 978-80-204-5065-4 (Mobi)

Pár drobků o mně

S laskavým dovolením čtenářů částečně převezmu následujících pár „úvodních drobků“ z mé první knížky *Italské jednohubky*, neb žití naší české rodiny v podhůří Dolomit je i přes každodenní nové zážitky jaksi neměnné. Slovy zdejších starousedlíků: *grazie a Dio* – zaplať pámbu za to!

Po čtyřicítce se mi dosavadní poklidný život v rodné Telči a pražském paneláku s manželem a dětmi obrátil vzhůru nohama. Jako postarší matka dvou malých holčiček jsem po dlouhém váhání následovala svého průbojného českého manžela do Itálie. Ne ke slunnému moři, ale do drsného podhůří severoitalských Dolomit, kde má chleba stejně tvrdou kůrku jako v Čechách. Bez absolutní znalosti italštiny, bez širší rodiny a přátel. S naivní představou brzkého návratu do rodné hroudy. Po hektickém pracovním vypětí v Praze můj manžel toužil po životě ve zdravějším prostředí, chtěl více času trávit s rodinou. Našel si sice práci – ale v malém italském Zapadákově! Původně zamýšlených „nanejvýš pět let“ se protáhlo na současných patnáct. Mezitím se mi v mých čtyřiceti dvou letech narodilo třetí dítě. Hory jsou stále nádherné, často však s vrcholky zahalenými do těžkých mlh, viditelnost nulová a vlhkost stoprocentní. Moře daleko, stejně jako slunce.

Kultura žádná, a práce – stále jsem holkou pro všechno. Má ješitnost a jakási maloměstská pýcha „přece tady s univerzitou nebudu uklízet nebo prodávat“ vzaly po pár měsících za své. Knížku *Italsky za šest týdnů* jsem studovala několik let s výsledkem nula. První měsíce bez telefonu a spojení do Čech – a zejména bez internetu – byly občas nevydýchatelné. V duchu jsem pokaždé plánovala odjezd ne za pět let, ale nanejvýš za týden (samozřejmě po předchozím definitivním zneškodnění manžela). Jenže ženská míní, a italské žití mění.

Jsme stále asi nepřehlédnutelnou českou tečkou mezi zdejším podhorským obyvatelstvem..., ač s ním začínáme pozvolna splývat. S podporou široké rodiny jsme zvládli i obtížné období během mé těžké vážné nemoci. Labužnický, po italsku si vychutnávám každý příchozí den. Již tolik nereptám. Pouze těch dvě stě padesát tři kamenných schodů do kostela svaté Marie

naproti na vršku vycházím hůře než před pár lety. Nakonec vyjdu, za mlhy i deště. Žádné počasí mě zkrátka nerozhází – ani zemětřesení.

Jak říkáme my, náplavy cizinecké, společně s místními italskými domorodci: *Avanti, avanti!* Jen dál, a kupředu!

Peněžní loudilka

„Možná je mám v podprsence... Nemám... Kde jsou?“ objede si jemná slečna rukou obě prsa s cílem nahmatat dvě tvrdá kolečka. Tedy dvě kolečka padesáticentových mincí.

Vyběhla k nám do krámu jen tak nalehko ve svetříku s výstřihem a legínách koupit hladkou mouku (jinou tady stejně neseženete), a při placení nemohla zaboha najít ani cent. Na dluh – s možností zaplatit zítra – slečna poctivá nechce. Posune se dál od kasy a pokračuje v usilovném osahávání se. Byt na ženské či jakýmkoli –cátníkem, tak si očko smlsne. Nejsem ani to, ani to – vše je mi dneska tak nějak unaveně frigidně jedno. Klidně počkám. Mezitím přiletí panička s páníčkem a platí kousek chleba za třicet centů rovnou padesátieurovkou. Během půlhodiny jsou pátí. Jsme neoficiální měnírnu velkých papírových za drobné. Ale kde mám měnit já?

Banka je z ruky. Pošta taky. Náš krám je mimo centrum, skoro na periférii. Všude daleko. Možná by vyměnili vedle v baru, jenže i dnes je na tom chudák barman stejně špatně jako my. A moje kasa s fochem na drobásky marně otvírá svou prázdnou tlamu.

Pokladna nemá žádné chytré tlačítko, kolik byste měli vrátit zákazníkovi zpátky. Je to vlastně dobře, mozek aspoň

nestagnuje, bombardován jednoduchými počty. Neurčité integrály a parciální derivace tu opravdu neužiju. Ani matici inverzní, to je už tak trochu perverzní. Hlava se mi z vyšší matematiky navždy jednosměrně převekslovala pouze na počty kupecké, včetně toho, jak vydolovat ze zákazníků co nejvíce drobných mincí.

Loudím, žádostivě. Mávám papírovou a chci za ni drobné, když je zákazník vyloženě životně nepotřebuje (třeba na automaty anebo na kostel). Zpočátku jsem cítila ponížení žadonit o výměnu bankovek za drobné. Po pár měsících mi to ovšem ani nepřišlo. Naopak, stala jsem se nadšeným Harpagonem, který zvětšuje svou peněžní centovou kuličku. Vlastně tu kuličku válí hovnívál, ale to už máte jedno...

Nejvíce mi dávají chlapi. „Fakt je nemám,“ říká kluk a mé ucho harpagonské slyší chřestit mince v jeho kapse. Následuje obvyklé sebeosahávání. Trochu jiné než u výstřižkové slečny. Je to u všech pokaždé stejný rituál. Kapsy u bundy, přední – džíny, zadní – džíny. A potom vytáhnou kdovíodkud euro dvě, někdy celou hrst. „Ani jsem nevěděl, že je tu mám,“ většinou vyskají radostí, protože nacházejí kromě mincí i ztracená telefonní čísla či podivné balíčky sčímasi...

Mají je buď zapomenuté, nebo poschovávané. Drobné loudím, ale ne ode všech. Někteří staříci houby vidí, bojí se přiznat skoro slepotu, a platí zásadně papírovými. Nahlas jim odříkávám, kolik vracím do natažené dlaně či spíše do jejich otevřených peněženek. V kapsách nebo peněženkách mají kromě mincí i mentolové bonbony, většinou už bez obalu. Nabízené mentolky s díky odmítám.

Neloudím ani od místního mladíka, kterému kořalka vy-
patlala zbytky mozku. Mohl být jinak docela fešák. Jeho zuby
zažily zubní kartáček a pastu naposledy v předškolním věku.
Místo čištění zubů si každodenně kupuje celý balík žvýkaček
a během pár minut zažvýká cigaretový i jiný puch. Nesmí kou-
řit, zakázal mu to doktor, a hlavně maminka. Přiklání se každé
ráno ještě za tmy před bar, kde si s rozkoší zapaluje nalezené
nedopalky. Občas najde i celé cigáro, a to je pak slavnost.
Zuby má černé asi stejně jako své plíce. A to nemluvím o jeho
rukou či nehtech. Jednou mě omylem na MDŽ políbil – my-
slela jsem, že mi chce něco říct – a byl to poměrně nechutný
omlask. Tváře i krk jsem si opatlala dezinfekcí natolik, že jsem
po zbytek dne kromě rudých fleků na kůži smrděla lihem jako
největší notorik v okolí.

Po alkoholikovi přišel – přijel – jeden černocho, rozváží
na kole letáky po domech. Je mi jedno, je-li to černocho, či
bělocho. Tenhle jinak sympaták má neskutečně dlouhé nehty
jako malajský tygr, stejně tak i zabarvené.

Chce malou plechovku piva a platí pokaždé přesnou sumou,
i dnes.

Dezinfekční gel už došel.

Toužím po zákazníkovi s normálně čistýma rukama! Holt
někdy se to tak sejde. Po kumulaci nemyčů a následném neu-
stálém dezinfekčním pulírování jsou moje ruce vybělené jako
pracka stoleté udržované mumie.

„Už jsem si vzpomněla, kde je mám!“ s úlevou zvolá osa-
hávající se slečna vedle kasy. Úplně jsem na ni zapomněla.
Ěterická, čistá, s upravenými nehtíky – jako ze škatulky.

Asi našla vnitřní kapsu legín, myslím si.

Černošský hoch s dlouhými nehty odešel, alkoholik též. Chci dezinfekční čistotu a jas. Konečně!

Dívka se skloní, sundá si botasku, potom ponožku. Z ponožky vyklepe dvě padesáticentové mince, tedy ze špičky té ponožky, kterou znovu natáhne. Vklouzne do boty a slavnostně mi těmi pěstěnými nehtíky předá požadovaný obnos.

Dva padesátníky, dosud skrývané pod zapařenými prsty nohy, položí na pult a odletí radostně do svého čistého a jasného světa.

Nejsem schopna slova, natož nadechnutí.

Asi už nežiju nebo co.

A ty dva hnědé pačoury tam na pultě leží asi dodnes...

Zahalit!

„Ona je odhalená,“ zaslechnu za sebou nesouhlasné zamlasknutí. Prsa se mi nevalí z výstřihu ani mi nekouká zadková čárka z džín.

Omylem jsem byla vtlačena na kostelní mši. Na nedělní mše chodíme běžně, leč pokaždé patřičně oděni. Dneska jsem návštěvu svatostánku opravdu v plánu neměla. Syn končil jakousi akci se skautem. Po každém takovém návratu na mě mluví divným jazykem jako *alpenstok*, *kápo*, *adžeší* a tak. V pětatřicetistupňovém pařáku jsem mu šla naproti s tím, že si spolu cestou domů zaskočíme k našemu fašounkovi zmrzlináři. Zase zdražil o dvacet centů! I kdyby o pade, stejně si dám svou oblíbenou. Fíkové nelze odolat, stejně jako oříškové s kusy lískových jader.

Chrastím drobnými v kapse a lije ze mě jako ze zpoceného maratonce. Skupina skautů jde jako jeden muž. Ovšem ne ke mně, ale přímo do kostela, na mši. Lepší počkat na syna při mši uvnitř v kostele než zhynout jako rozteklá fašounova fíková v ostrých paprscích slunce. V tu chvíli mě vůbec netrkne můj nevhodný ohoz.

Před oltářem ukazuje jásající mladík s kytarou, aby se rodiče všech skautů povinně posadili dopředu. Jdou rádi. Pro mě však

není úniku. Jsem vtlačena davem kamsi na kraj kostelní lavice přímo pod vyřezávanou kazatelnu. Stejně na ni nikdo nechozí, kněz většinou káže s mikrofonom před oltářem. Pokud je šňůra mikrofону dostatečně dlouhá, chodí mezi lavicemi, to je horší varianta. Často totiž pokládá kontrolní záludné otázky z právě přečteného evangelia. Nerozumím úplně všemu, tudíž pokaždé odpovídám z cesty. Kněz si pak zcela jistě myslí, že mám nedělní propustku z ústavu, a dá mi raději pokoj. Naštěstí v tomto kostele má mikrofón krátkou šňůru, akorát tak na oltář, ani o metr dál. Asi v tom má prsty nějaký rozumný věřící.

Kostelní baby za mnou začínají pomlaskávat. Nevím zprvu proč. Když slyším slovo „odhalená“, rozhlížím se okolo po nějaké polonahé necudě.

Jedinou necudou jsem ovšem já. Vstoupila jsem do svatoštánku v tílku s úzkými špagetovými ramínky.

Chyba, velká chyba. Rozprostřené vlasy mi nahá ramena přikryjí jen částečně. Vzhled povětrné ženské si už nenapravím. K nahým ramenům jsem nyní navíc rozcuchaná! Krčím se pod vyřezávanou kazatelnou a tvářím se též vyřezaně a svatě. Marná snaha. Po mši mě sněm kostelních bab rovnou odpráskne někde za farou!

Do italských kostelů je zakázáno chodit ve špagetových ramínkách s odhalenými rameny. Nesmí se tam ani v minisukni, končící těsně pod zadkem (tohle mi tedy opravdu nehrozí). Tato pravidla si nikdo z místních nedovolí porušit. Ne ze strachu, ale z respektu k již danému a dlouhými lety prověřenému.

Nepsaný zákaz vstoupit do kostela s odhalenými rameny platí obdobně i v místních školách. První stupeň je schován

pod lehkými černými zástěrkami, které by v létě měly chladit a v zimě hřát, ale často to bývá naopak. Druhý stupeň, *scuola media*, a střední školy – gymnázia, *licea* (po italsku s měkkým I, jinak po česku samozřejmě lycea) – mají svá pravidla ještě přísnější, než jsou ta kostelní. Kromě špagetových ramínek se zákaz týká i odhalených pupíků, slipů koukajících zpod padajících džín, kraťasů nad kolena, resp. pod zadek. Nic nad kolena, ani sukně, ani kraťasy.

Je to takové... svazující, připadá mi. Omezující! Jenomže nikomu to tady nevadí. Jednoduše a bezezbytku respektují pravidla. Všichni.

Holka si vezme špagetáky s mini někam ven na louku či kamkoli jinam. Ale do školy nikdy. Mé děti mi shodně říkají, že by je ani nenapadlo jít do školy nevhodně oblečené. „A proč, mami, když se to nesmí, tak to tak je!“

Ačkoli mě občas záškodnický napadá, že je potřeba čas od času pravidla porušit a pročistit vzduch, dělám to čím dál méně. Nějak jsem nachlila zdejším respektováním toho, co funguje. Tak proč to měnit! Respektuju to, co je dáno. Vajíčka na hniličku vařím čtyři minuty, špagety číslo pět devět a půl. Do kostela jediné se zahalenými rameny. A tak dále.

Kromě dneška.

Zoufale se rozhlížím po dlouhé lavici a hledám zapomenutý šátek nějaké sklerotické bábrlinky ze včerejška. Kus čehokoli, co zakryje má ramena a zavře pusu pohoršeným kostelním klepnám.

V lavici leží pár zpěvníků. A taky barevně vytištěné týdenní dvojlisty (přeložená A4) se seznamy kostelních akcí. Jsou barevné skoro jako má špagetová ramínka.

Mám to. Vmžiku čmajznu dva kousky, jeden rozložený šoupnu pod levé ramínko, druhý pod pravé.

Akorát se nesmím ani pohnout, neb šustím jako kukuřičné šustí. Sněm kostelních bab za mnou úžasem zmlkne... až do konce předlouhé mše. Bodejť by ne.

Z necudné Marty se stala Marta skorosvatá...

Písmenka z kostelního programu se mi totiž, bohužel, opravdu důkladně obtiskla na má zpocená ramena. I s barevnými obrázky Krista a s daty všech místních pohřbů...

Nevěrná až za hrob

„Nejdříve až za dva týdny?“ rozkašlala jsem se. *Che cavolo!* Místo slušného italského *do zelí* nebo *do háje* jsem ve skutečnosti použila jadrnou českou nadávku s R. Ale *krindypindy* to fakt nebylo. Nejsem bolístkářka, vydržím jak sibiřský bagrista a leccos si sama s úspěchem vykurýruju. Dlouhodobý kašel i teplotu jsem však svými amatérskými pokusy neošálila. A můj zdejší obvodní lékař měl volný termín nejdříve za čtrnáct dní.

Občas máte chuť něco nefunkčního v životě změnit. Z fleku. Děti nemůžete a ani nechcete, manžela někdy chcete, jenže nemůžete, ale doktora, toho můžete změnit natotata.

Můj italský obvodák Hrob je solidní lékař – jenže objednat se k němu znamená čekat dva týdny. Mezitím vás přejdou jakékoli nemoci či případné umírání. „Je precizní..., ale ty jeho termíny jsou k zbláznění,“ povzdechla jsem si kamarádce, která mi ihned doporučila jiného, zaručeně lepšího obvodáka. Pěšky dvě minuty od baráku a objednáci termín tentýž den.

S takovým lékařem bude radost být nemocná!

A tak jsem se stala nevěrnou mému Hrobu. Vyměnila jsem ho jako pár fuseklí, bez rozloučení, momentálně otrávena tím, že většinu nemocí vyjma onkologických si musím řešit

jen s místním lékárníkem. Ten je na žebříčku vážnosti o fous výše než doktor, jenom vás odrbe z kůže na všech údajně zaručených přípravcích, ale jeho pomoc je často platná asi jako mrtvému cvičky.

Výměna lékaře byla okamžitá, s následným zběsilým sledem událostí, tedy na místní poměry – v devět ráno volám a v pět odpoledne už můžu přijít! Cítila jsem se opravdu mizerně, krk, kašel, teplota, stav se spíše horšil. Přece k němu nepůjdu takhle zplundrovaná, řekla jsem si, a plácla na obličej nový make-up, přírodní, jak psali na tubě. Mám stále vzhled vyblitého zelí, v nemoci dvojnásobného, tak ať se mě ten můj nový nelekně. A řasy samozřejmě, v Itálii bez naličených očí neexistujete.

V čekárně se mnou seděli přihluchlí a prisleplí starší pacienti, jedna paní navíc umrlecky sípala. I přes svůj zdravotní handicap se všichni družně bavili. Jen já, zmalovaná mladá padesátiletá čamrda, jsem do jejich hovorů zcela nevhodně vpadala svými záchvaty kašle. Pokaždé přestali mluvit, prohlédli si mě, nechali dochcípnout a dokašlat a poté přátelsky pokračovali v hovoru.

Byla jsem unavená, téměř na konci sil. Make-up, koupený kdesi za levný peníz, měl úděsný třpytivý efekt, takže kromě hnědých krůpějí potu jsem ronila i lesklé třpytky, které mi brázdily celý obličej. Jak nějaká laciná děvka (ovšem ta by si tak blbý make-up určitě nekoupila).

Dveře ordinace se naštěstí brzy otevřely a můj nový lékařský objev mě vyzval ke vstupu. *Kučíková* vyslovil přesně. Asi k němu chodí hodně Rusek. V ordinaci visely decentní obrazy

nahých žen v různých pozicích, taky dvě tři krajinky. Později jsem si všimla, že v krajinkách za každou borovicí trčí obnažené prso či kousek zadku. Ano, kdo miluje přírodu, musí být dobrý člověk! Notabene skvělý doktor.

„*Boon džooooorno*,“ zdvořile jsem pozdravila už ode dveří. Doktorovi přece nebudu tykat. Obzvláště šedesátiletému lékaři a váženému milovníkovi umění.

„*Ciao*,“ řekl laxně milovník a zhoupl se na židli. Kývl hlavou, co jako chci.

Zakašlala jsem. Průšvih. Vykašlala jsem se v té čekárně z podoby, a teď ze mě nikdo nedostal ani kaš, kaš. Jen tiché zaškrdlání v hrdle. Než jsem stačila cokoli říct, někdo hlasitě zabouchal na dveře a sekretářka strčila dovnitř hlavu se slovy, že se jedna paní v čekárně dusí.

Doktor tu nemá zdravotní sestřičku, jen sekretářku, která zvedá telefony, vyřizuje objednávky. Bývá většinou velmi krásná a milá. Krev vám tady nikdo nevezme, musíte s doporučením od obvodáka vystát dvouhodinovku v centrální laboratoři (samozřejmě po předchozím zaplacení, většinou je to nejméně čtyřicet padesát euro směr výše ke stovce). Pokud vám na bolesti nezabere oblíbený rozpustný prášek OKI, který stojí pár eur a jinak účinkuje okamžitě, můžete si aplikovat injekci proti bolesti. Patříčný lék vám lékař předepíše, ale bodnete si ho pak doma sami. Injekční stříkačky se dají koupit v každém krámkě. Sestřičky tu tedy, bohužel, nejsou. Jen praktická slečna sekretářka, jako je ta naše, kterou skoro odhodila na stranu sípající žena z čekárny s tím, že už opravdu, opravdu nemůže dýchat.

Lékař lehce pokašlal, přistoupil k nebožačce a řekl: „Už zas?“ Stála jsem přilepená na obraze s kouskem jedné nahotinky a ani nedutala. Doktor nalil cosi z lahvičky do plastického kelímku a dal ho té kolabující ženě vypít se slovy, že jde o účinný lék proti dušnosti. Dva tři loky léku podivuhodně rychle zabraly. Paní začala zase normálně dýchat a s úklonami odcouvala ven.

Ten doktor je snad kouzelník. Machr!

Machr však jen poznamenal: „Hysterka. Nic jí není! Chodí sem pořád. Dal jsem jí napít obyčejné vody.“ Rozkašlal se více než já v čekárně a mezi kašlem a sípáním se mě zeptal, co mi vlastně chybí.

Lesklé hnědé krůpěje potu ze mě udělaly špindíru, krom toho jsem se začala cítit jako dokonalý hypochondr. Lékař totiž chrchlal víc než já. Byl na tom hůř, navíc, chudák, musel léčit pacienty!

Zalekla jsem se.

„Jdu si jen pro předpis na léky pro štítnou žlázu, došly mi,“ špitla jsem a štípala se do boku, abych – probůh! – nezakašlala. „Na to nemusíš chodit ke mně, stačí říct sekretářce,“ vysvětlil lékař spokojený s tím, že jsem ho neotravovala s nějakou zdravotní ptákovinou.

Vydržela jsem nekašlat až domů. Večer jsem sjela do města na pohotovost, kde mi diagnostikovali zánět průdušek a přede-psali antibiotika. Sfoukla jsem pro ně pár kilometrů do dalšího města.

V italské nemocnici totiž lékárnou nenajdete. Jinde jich je habaděj, v každé menší obci nějaká, ale pokud potřebujete